

Dankuwel voorzitter, en ook dank voor de uitnodiging om hier vandaag aanwezig te zijn. Bewindvoerders die ik regelmatig spreek vertellen mij dat ze vinden dat ze heel mooi werk hebben waarmee ze mensen kunnen ondersteunen en dat bewindvoering een heel mooi middel is dat rust en stabiliteit kan bieden, maar ze geven ook aan – het is vandaag al vaker genoemd – dat de uitvoering op meerdere punten verbetering behoeft.

Het is vandaag al meerdere keren genoemd en komt ook in de initiatiefnota naar voren, dat zit onder meer – natuurlijk ook in andere zaken – in tijd en aandacht die administratie vraagt, die ten koste gaat van de tijd die bewindvoerders effectief overhouden voor hun cliënten.

Een andere ontwikkeling die hiermee samenhangt, is dat de complexiteit van de problemen van cliënten de afgelopen jaren is toegenomen; of eigenlijk moet ik het nog anders formuleren: De complexiteit is niet alleen toegenomen, maar ook zijn cliënten met complexere problemen meer in beeld gekomen bij bewindvoerders. En ik noemde het net al, daardoor hebben bewindvoerders, ook al gezien de hoge caseload – dat is vandaag ook al een aantal keer langsgesproken –, te weinig tijd om echt maatwerk te bieden – ook dat woord is al gevallen –, wat deze doelgroep wel vraagt. Ook merken bewindvoerders in de praktijk dat ze soms expertise missen om cliënten met specifieke problemen te ondersteunen.

We zien dan ook steeds vaker dat bewindvoering wordt ingezet voor mensen voor wie schuldhulpverlening eigenlijk passend zou zijn, vaak ook in combinatie met andere soorten hulp, maar die daarvoor niet of nog niet in aanmerking komen. We schreven het ook in onze position paper: Soms kan bewind dan tijdelijk een heel goed passend alternatief zijn, maar het maakt ook dat bewindvoering regelmatig als begeleidingsmaatregel wordt ingezet, terwijl het van oorsprong als financieel-technische maatregel is bedoeld waarbij het financieel beheer van cliënten wordt overgenomen.

We zien dus steeds vaker dat bewind niet alleen wordt ingezet voor mensen voor wie bewind passend is, dus die niet of tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig hun financiën te beheren, bijvoorbeeld vanwege beperkte verstandelijke vermogens, maar ook voor de groep die niet is gebaat bij het overnemen van het volledige financieel beheer, maar veel meer bij begeleiding en hulp bij het creëren van overzicht over inkomsten en uitgaven, het weer leren zelfstandig financiën te beheren en dus een duurzame oplossing. Wat we in de praktijk horen is dat bewindvoerders daardoor soms het gevoel hebben dat ze cliënten niet voldoende kunnen ondersteunen richting zelfredzaamheid.

Versterkt door de verhalen over excessen, onder meer door de wisselende kwaliteit van bewindvoerders – en het is ook al meerdere keren genoemd: elk incident is er één te veel, laat me heel duidelijk zijn –, kan dit een negatief beeld schetsen van een doelgroep die in navolging van schuldhulpverlening al jaren werkt aan het verbeteren van kwaliteit en toezicht.

Tot slot, het niet kunnen beheren van financiën is heel ingrijpend en heeft grote impact, maar overname van het financieel beheer ook. Daarom is het nodig dat er wordt gewerkt aan vermindering van de grote kwaliteitsverschillen tussen bewindvoerders, dat toezicht zorgvuldig wordt uitgevoerd en dat bewindvoerders de ruimte krijgen om de tijd en aandacht aan cliënten te geven die ze nodig hebben, echt in maatwerk. Een aantal voorstellen uit de initiatiefnota draagt daaraan bij, maar het is dus ook belangrijk bewind te zien in het bredere kader van schuldhulpverlening en andere hulp, met het oog op cliënten die hiervoor nu dus vaak niet in aanmerking komen en daarom onder bewind komen.